

מרכז חת לחקר התחרות והרגולציה

אפריל 2022

קול קורא למימון מחקרים בנושא: **ריכוזיות ותחרות**

המאבק בריכוזיות וקידום התחרות מהווים כיום יעד שהמדינה מבקשת לקדם באמצעים שונים (כגון: הקלת היבוא באמצעות הפחתת מכסי מגן וצמצום דרישות תקינה). זוהי סוגיה הנוגעת לכלל משקי הבית בישראל בשל השלכותיה על יוקר המחיייה ורווחת הצרכן. בשל חשיבותה, הריכוזיות מופיעה בשכיחות גבוהה במחקרים של בנק ישראל, בדו"חות מבקר המדינה וכן מסוקרת תדיר על ידי העיתונות הכלכלית. נזכיר כי הריכוזיות בענף המזון זכתה להתייחסות מפורטת בדו"ח מבקר המדינה לשנת 2021; על פי הדו"ח, מדד פערי המחירים במונחי כוח קנייה של המזון בישראל גבוה לעומת מדינות האיחוד האירופי ומדינות ה-OECD. באותו הקשר, לאחרונה פורסם דו"ח ביניים של הוועדה לבחינת פערי תיווך בפירות ובירקות, הסוקר את שרשרת השיווק על מקטעיה השונים, במגמה לאתר מוקדי כוח ("הוועדה לבחינת פערי תיווך בפירות ובירקות דוח ביניים", מרץ 2022).

נראה כי יישום החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013, הוביל לצמצום-מה ברמת הריכוזיות הכלל-משקית (ראו: "תיאור וניתוח של יישום חוק הריכוזיות והשפעותיו הכלכליות על המשק", פברואר 2020, מרכז המידע והמחקר של הכנסת). בד בבד, ענפים לא מעטים במשק הישראלי סובלים ממבנה ריכוזי, מחסמי כניסה וממיעוט שחקנים. לאחרונה נצפית מגמה של עליה בריכוזיות בקרב המשקיעים המוסדיים (בעיקר קרנות פנסיה וחברות הביטוח). דו"ח של הרשות לניירות ערך מצביע על כך שהמשקיעים המוסדיים הפכו לכוח דומיננטי בשוק ההון; חלק מגופים אלו מתאפיינים בריכוזיות גבוהה בהיבט של היקף הנכסים המנוהלים על ידם ביחס לגודלם היחסי בשוק ההון, והם שולטים על חלק משמעותי מהקצאת האשראי וההון למשקי הבית ולעסקים ("התפתחויות בניהול כספי הציבור בישראל בעשור האחרון והשלכותיהן על שוק ההון", הרשות לניירות ערך, דצמבר 2020). גם מגמות כלל-עולמיות משפיעות על רמת הריכוזיות במשק הישראלי: התחזקות הפלטפורמות הטכנולוגיות הבינלאומיות, לצד רכישות אגרסיביות ועתירות הון של חברות הזנק צעירות, דוחפות לריכוז הכוח השוקי בידי מעטים.

מרכז חת לחקר התחרות והרגולציה מזמין הצעות למימון מחקרים שיעסקו בנושאים הקשורים לצמצום הריכוזיות ולקידום התחרות במשק הישראלי, על ענפיו. המחקרים יכולים לעסוק בנושאים מגוונים כגון: רגולציה של ריכוזיות וקידום תחרות; ניתוח השפעתו ואופן יישומו של החוק לקידום התחרות וצמצום הריכוזיות; התמקדות בענף מסוים (לדוגמה ענף המזון, ענף הבנקאות); סקירה השוואתית.

מרכז רנה ומאיר חת לחקר התחרות והרגולציה, המסלול האקדמי – המכללה לתינהל

טלפון: 03-9634104 | דוא"ל המרכז: hethcenter@colman.ac.il

רח' אלי ויזל 2, ראשון לציון | בקרו אותנו באתר: www.colman.ac.il/heth_center

עמוד הפייסבוק: <https://www.facebook.com/hethcenter>

על המחקר להיות רלוונטי למשק הישראלי ויש לגבש בסופו המלצות למדיניות. שני הקריטריונים העיקריים לבחירה הם מצוינות מחקרית ותרומה למדינת ישראל. הצעות המחקר תובאנה לשיפוט במרכז חת לחקר התחרות והרגולציה. המרכז שומר על שיקול דעתו לאשר או לדחות הצעה. המחקרים יתפרסמו בכתב העת "מחקרי רגולציה" – כתב עת אקדמי אינטרדיסציפלינרי המפורסם על ידי מרכז חת, וזאת לאחר שיפוט אקדמי אנונימי ולפי שיקול דעתו של המרכז.

מבנה הצעת המחקר (עד 5 עמודים) יכלול:

- כותרת המחקר
- תיאור כללי של הבעיה \ נושא
- רקע מדעי \ ספרותי, קשר לספרות מקצועית קיימת ותרומה למחקרים קיימים
- מטרת המחקר – מטרה ראשית ומטרות משנה
- השערות העבודה (עבור מחקרים איכותניים מובהקים ניתן לדלג על סעיף זה)
- סוג המחקר ושיטת איסוף הנתונים
- שיטת עיבוד הנתונים
- תרומת המחקר:
  - ייחודיות המחקר – מידת החידוש והמקוריות
  - רלוונטיות המחקר – מידת הרלוונטיות לישראל
  - המלצות אפשריות למקבלי ההחלטות ותרומה לגיבוש המדיניות בתחום
- אבני דרך ולוח זמנים מתוכנן
- סעיפי הוצאות מתוכננות
- פרטי החוקרים/ות: יש לצרף קורות חיים של מגיש/ות ההצעה ורשימת פרסומים

מסגרת הזמן:

המועדים הסופיים ייקבעו ויודעו על ידי מרכז חת.
מפגש חוקרים מקוון ייערך בזום ביולי 2022 במועד שיוודע;
דו"ח התקדמות יוגש עד ליום 16 לאוקטובר 2022;
טיוטה מתקדמת של העבודה תוגש עד ליום 1 לינואר 2023;
יום עיון להצגת מחקרים ייערך במכללה למינהל בראש"צ בינואר/פברואר 2023 במועד שיוודע;
עבודת המחקר הסופית תוגש עד ליום 30 למרס 2023.

מרכז חת שומר על שיקול דעתו לערוך מפגשי חוקרים, יום עיון להצגת מחקרים, וכן להזמין את החוקרים/ות להרצות בנושא המחקר, גם במסגרת הקלטת וידאו-קאסט להפצה. עבודת המחקר הסופית תועבר לשיפוט חיצוני אנונימי לקראת הפרסום בכתב העת מחקרי רגולציה.

מרכז רנה ומאיר חת לחקר התחרות והרגולציה, המסלול האקדמי – המכללה למינהל

טלפון: 03-9634104 | דוא"ל המרכז: hethcenter@colman.ac.il

רח' אלי ויזל 2, ראשון לציון | בקרו אותנו באתר: www.colman.ac.il/heth_center

עמוד הפייסבוק: <https://www.facebook.com/hethcenter>

החוקרים/ות ישתפו פעולה להטמעת הערות מערכת כתב העת "מחקרי רגולציה". העבודה תפורסם לפי שיקול דעתו של מרכז חת. מרכז חת מעודד את החוקרים/ות להציע את המחקר לפרסום באנגלית בכתבי עת בעולם, בציון שמו של מרכז חת כגורם מממן.

דגשים טכניים להגשת עבודת המחקר הסופית (המאמר):

- המאמרים יוגשו בשפה העברית (לא באנגלית).
- סוג הקובץ: WORD.
- ההפניה למקורות תתבצע לפי כללי האזכור האחד המקובלים במשפטים, ראו: <https://www.tau.ac.il/law/izkur.html>
- קישורים לאינטרנט יש לכתוב בתבנית מקוצרת. ניתן להשתמש במנוע קיצור כתובות URL באתר <https://bitly.com>.
- יש לצרף תקצירים בעברית ובאנגלית.

המענק: עבור המחקר יינתן לחוקרים/ות מענק בטווח שבין 20-30 אלף ש"ח לפי שיקול דעתו של מרכז חת וכתלות בטיב המחקר (תיאורטי, אמפירי, כמותני, איכותני), בהיקף המחקר ובתרומתו. סכום המענק יודע למציעים/ות בד בבד עם מסירת ההודעה על קבלת הצעת המחקר. סכום זה מגלם בתוכו כל מס שיחול מכל סיבה שהיא. היה ועל ההצעה יחתמו מספר חוקרים/ות, המענק יחולק ביניהם/ן. התשלום יבוצע לרשות המחקר במוסד האקדמי בו מועסק החוקר. חוקר עצמאי יידרש להציג אסמכתאות לכיסוי הוצאות מחקר בשיעור 75% מסכום המענק. המענק יועבר בשתי פעימות כדלקמן תשלום ראשון (50% מהסכום) - 60 ימים מהטמעת הערות המערכת לטיטה המתקדמת. תשלום שני (50% מהסכום) - 60 ימים לאחר שהכותב/ת יטמיע את הערות הצוות האקדמי של מרכז חת והערות השיפוט האקדמי החיצוני לטיטה הסופית.

את הצעות מחקר וקורות החיים יש להגיש **עד לתאריך 1/6/2022** למרכז חת לחקר התחרות והרגולציה, לדוא"ל: hethcenter@colman.ac.il
לשאלות ניתן לפנות לד"ר איריס סרוקר: iris@soroker.co.il

בברכה,

השופטת בדימוס ד"ר איריס סרוקר

מרכז רנה ומאיר חת לחקר התחרות והרגולציה, המסלול האקדמי – המכללה למינהל

טלפון: 03-9634104 | דוא"ל המרכז: hethcenter@colman.ac.il

רח' אלי ויזל 2, ראשון לציון | בקרו אותנו באתר: www.colman.ac.il/heth_center

עמוד הפייסבוק: <https://www.facebook.com/hethcenter>